

SISEMAJANDUSE KOGUPRODUKTI SESOONNE JA TÖÖPÄEVADE ARVUGA KORRIGEERIMINE

Miks Statistikaameti ja Eurostati avaldatud Eesti majanduskasv võib erineda?

Sisemajanduse koguprodukti (SKP) andmeid avaldatakse nii korrigeerimata kujul kui ka sesoonselt ja/või tööpäevade arvuga korrigeeritult. Nii korrigeeritud kui ka korrigeerimata väärtuste põhjal arvutatakse SKP kasv. Kui Eurostat avaldab Euroopa Liidu (EL) 28 riigi SKP näitajaid, pole tegemist Eurostati SKP eriuuringuga, vaid andmetega, mille liikmesriikide statistikaametid oma riigi kohta esitavad.

Et avalikkuseni jõuavad SKP andmed enamasti pressiteate vahendusel, siis on siin ära toodud Statistikaameti ja Eurostati SKP pressiteadete avaldamisaja ning sisu võrdlus.

Statistikaamet avaldab SKP kasvu kohta ühe pressiteate:

1. Majanduskasvu hinnang ehk SKP hinnang ilmub 2 kuud pärast jälgitava kvartali lõppu. Selles avaldatakse SKP korrigeerimata aastakasv (kvartal võrreldes eelnenud aasta sama kvartaliga, nt 2010. aasta II kvartal võrreldes eelnenud aasta II kvartaliga) ning sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud kasv eelnenud kvartali suhtes (nt 2010. aasta II kvartal võrreldes I kvartaliga).

Eurostat avaldab SKP kasvu kohta kolm pressiteadet:

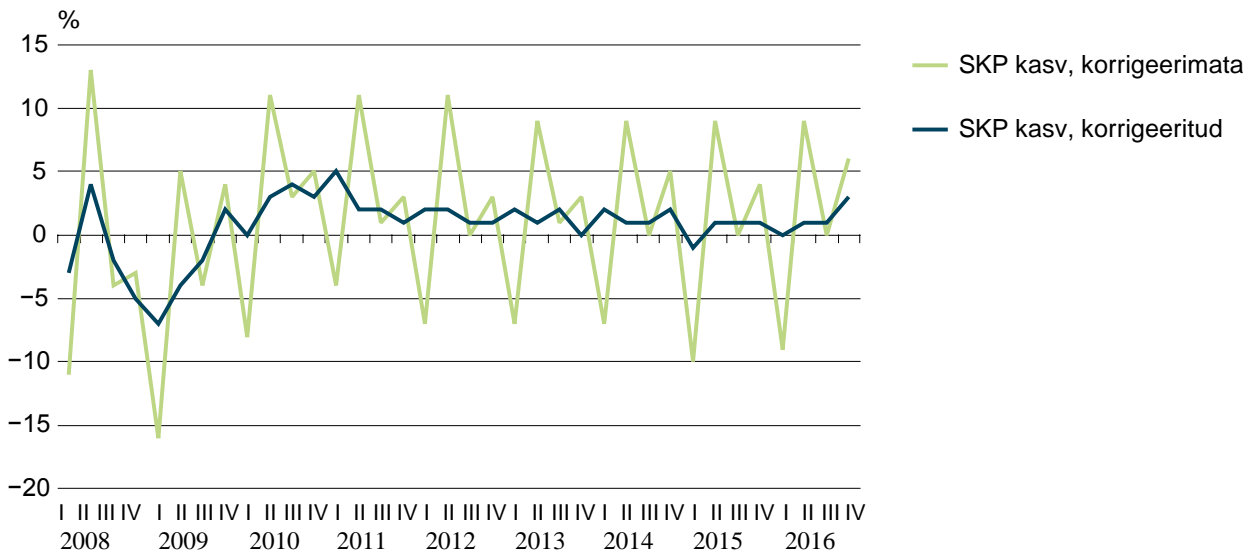
1. Esimene on SKP esialgne kiirhinnang, mis avaldatakse 30. päeval pärast jälgitava kvartali lõppu. See põhineb Eurostatis koostatud hinnangutel Euroopa Liidu ja liikmesriikide majanduse kohta. Eesti majandusele väiksuse tõttu iseseisvat hinnangut ei koostata.
2. Teine pressiteade on SKP täpsustatud kiirhinnang, mis avaldatakse 45. päeval pärast jälgitava kvartali lõppu. Hinnangus lähtub Eurostat selleks ajaks avaldatud majanduskasvu näitajatest.
3. Kolmas pressiteade on SKP kvartalikasvu täpsustatud hinnang, mis avaldatakse 65. päeval pärast jälgitava kvartali lõppu. Selles kasutatakse Eesti kohta sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP aastakasvu ja kasvu eelmise kvartali suhtes. See tähendab, et eelnenud kvartali kohta on samad andmed, mis ilmusid Statistikaameti pressiteates. SKP aastakasvu kohta on need andmed, mille Statistikaamet avaldab 2 kuud pärast perioodi lõppu veebilehel statistika andmebaasis.

Mis on SKP sesoonne ja tööpäevade arvuga korrigeerimine?

Aegridade **sesoonne korrigeerimine** on protsess, mille eesmärk on teha kindlaks ja elimineerida hooajaliste tegurite mõju, et muuta ühe aasta jooksul võrreldavate perioodide tingimused üksteisele sarnasemaks.

Tööpäevade arvuga korrigeerimisel on eemaldatud erinevused võrreldavate perioodide tööpäevade arvus (nt riiklikud pühad).

Korrigeerimata ning sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP kasv võrreldes eelnenud kvartaliga, I kvartal 2008 – IV kvartal 2016

Sesoonset ja tööpäevade arvuga korrigeerimist tehakse regressioonanalüüsiga. Eesti kasutab selleks Eurostati soovitatud meetodit TRAMO/SEATS. Sama meetodit kasutatakse nii SKP aegrea kui ka SKP komponentide aegridade puhul. Konkreetne mudel, mida kasutada, sõltub aga iga aegrea eripäradest. Kuna sesoonse ja tööpäevade arvuga korrigeerimise eesmärk on eelkõige elimineerida kvartalite vahelised hooajalised erinevused, siis võib selle käigus juhtuda, et korrigeeritud aastane SKP ei võrdu korrigeerimata aastase SKP-ga.

Millal kasutada korrigeerimata ning millal sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP kasvu?

Sesoonne korrigeerimine on eriti oluline kahe teineteisele vahetult järgneva kvartali majanduskasvu jälgimisel, sest kahte kõrvutiasetsevat kvartalit iseloomustab tugev sesoonsus (nt seoses ilmastikutingimuste ja hooajalisusega erineb mitme tegevusala aktiivsus järjest olevate kvartalite vahel). Kvartali SKP võrdlemisel eelnenud aasta sama kvartaliga kasutab enamik EL-i riike oma pressiteates SKP sesoonselt korrigeerimata kasvu. Ka Eesti puhul soovib Statistikaamet kvartali aastakasvu puhul kasutada sesoonselt korrigeerimata näitajat.

Eesti SKP korrigeerimata ning sesoonselt ja tööpäevade arvu järgi korrigeeritud aegrea kasv on avaldatud Statistikaameti veebilehel www.stat.ee asuvas statistika andmebaasis rubriigis „Majandus / Rahvamajanduse arvepidamine / Sisemajanduse koguprodukt (SKP) / Sisemajanduse koguprodukt turuhindades”.